

Hiidlaste hariduse teedelt 2.

«Uhed nimetavad teda kutsekooleks, teised üldhariduslikuks kooliks, kolmandad lihtsalt täienduskooliks. Mõnel pool aga arvatakse, et rahvaülikool on rida populaarteaduslikke loenguid mitmesugustel teadusaladelt.

Ükski neist vastustest pole õige, kuiqi riivavad osaliselt rahvaülikooli ülesannet. Ei ole sellepärast õiged, et rahvaülikool ei lähtu eesmärgi seadmisel üldse õppeainest ega mingisugusest kindlast elukutsest, vaid õpilasest kui inimesest, kui riigikodanikust, kui teatava rahvalikmest... Tunda oma kalduvusi, võimeid, andeid ja nende piire, teada oma nõrkusi, oma sisemisi vaen-

lasi... Selles eneseuurimises peab rahvaülikool temale juhtiks olema.»

JOANN KALLAS. üks neljast hiidlasest, kes Virumaa Rahvaülikooli lõpetanud. lisab: «Inimese kasvatamine oli ikka peamine asi. Mõned olid sügisel kohe päris armetud asjad, aga talvega tehti matist mees.» Joann Kallas ise, kellel ainult sisseastumiseks vajalik neliaklassiline haridus oli, sai mehetunde kõrvale ka kuuenda klassi tunnistuse.

Rahvaülikooli viis meie tänase tuntud looduseuuriia juhus, et just heinamaale loigistavas vankris leivatüki ümber ajalehepaberi ära keeras ja oli aega suutäite vahel

silma hakanud kutsuva teate üle järele mõelda. Aga päris juhus see ikka polnud ka, sest jahu hariduse järele oli siis samaväärne rahvuslike eesmärkidega, need olid tolle aja kaks tunnusioont.

Eestisse oli pakutud luua kümme kond rahvaülikooli. Oma töö viisid edukalt eesmärgile Virumaa (1925) ja Harjumaa (1930) Rahvaülikooli Seltsid.

Ruuben POST

Pildil on Virumaa Rahvaülikooli 1931. aasta lõpetajad, viimases tagumises täisreas paremalt esimene on Joann Kallas.

(Foto Joann Kallase kogust)

